

UCHWAŁA NR LXI/408/2024
RADY POWIATU NAKIELSKIEGO

z dnia 28 lutego 2024 r.

w sprawie przyjęcia „Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024-2030”

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107) oraz art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 535, poz. 289 oraz poz. 1606) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024-2030” stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Nakielskiego.

§ 3. Traci moc uchwała nr XXV/199/2020 Rady Powiatu Nakielskiego z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2021-2025”.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

ZBIGNIEW SABACIŃSKI

Załącznik
do Uchwały Nr LXI/408/2024
Rady Powiatu Nakielskiego
z dnia 28 lutego 2024 r.
w sprawie przyjęcia
„Programu korekcyjno-edukacyjnego
dla osób stosujących przemoc domową
na lata 2024-2030”.

**PROGRAM
KOREKCYJNO – EDUKACYJNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH
PRZEMOC DOMOWĄ
NA LATA 2024 – 2030**

Spis treści

Wprowadzenie	3
1. Założenia programowe	4
2. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Powiatu Nakielskiego	6
3. Adresaci programu – nabór i selekcja	12
4. Realizatorzy programu	13
5. Sposób realizacji programu	13
6. Źródła finansowania programu	14
7. Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość	14
Wykaz tabel	16

Wprowadzenie

Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową ma na celu powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym jej stosowaniem oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej, opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową jest zadaniem z zakresu administracji rządowej realizowanym przez powiaty. Według definicji zawartej w art. 2 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2021r., poz. 1249 ze zm.) przemoc określana jest jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia; naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną; powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę; ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej; istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Nowelizacja przepisów ustawy wprowadza rozszerzenie kręgu osób doznających przemocy domowej, zwłaszcza o byłego małżonka, byłego partnera lub innego członka rodziny, niezależnie od faktu zamieszkiwania z osobą stosującą przemoc domową.

Postanowienia zawarte w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową zakładają podejmowanie odpowiednich działań wobec osób stosujących przemoc oraz zwiększenie profesjonalizmu służb w udzielaniu pomocy osobom doznającym przemocy domowej. Ponadto przesłanki do tworzenia niniejszego programu opierają się na aktualnym stanie wiedzy na temat przemocy domowej i odnoszą się do współczesnych rozwiązań uwzględniających podejście integracyjne, łączące wybrane elementy tradycyjnych modeli pracy ze sprawcami przemocy.

Biorąc powyższe pod uwagę potrzebne są działania wzmacniające skuteczność ochrony ofiar przed sprawcami przemocy poprzez działania powstrzymujące sprawców i prowadzące do zakończenia przemocy domowej.

1. Założenia programowe

Założenia programowe dotyczące programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową zostały oparte na zapisach ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2021r., poz. 1249 ze zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023r., poz. 1163). Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej, pomaganie osobom dotkniętym przemocą, a także oddziaływanie na osoby stosujące przemoc jest nadrzędnym celem, który powinien łączyć działania sektora publicznego i organizacji pozarządowych. Zjawisko przemocy domowej dotyka osoby bez względu na wiek, płeć, wykształcenie czy status społeczny. Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy domowej ma dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia. Dzieci wychowujące się w środowisku domowym z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami, często przyswajając taki model zachowań. Standard prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową wynika z § 2 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową i obejmuje:

1. zmianę przekonań odbiorców programów korekcyjno-edukacyjnych dotyczących stosowania przemocy domowej;
2. powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy;
3. rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia, w tym bardziej efektywne radzenie sobie z emocjami, w tym złością lub poczuciem krzywdy w sytuacjach trudnych;
4. zmniejszenie przez uczestników programu skali zachowań opartych na sile i przemocy;
5. wzrost świadomości na temat zjawiska przemocy domowej i konsekwencji jej stosowania;
6. poszerzenie katalogu zachowań osób stosujących przemoc domową o zachowania alternatywne do krzywdzących w celu budowania relacji interpersonalnych opartych na poszanowaniu domowników i postawie partnerskiej;
7. kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez użycia przemocy domowej;
8. uznanie przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
9. uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, w tym realizacji celów ustawowych oraz celów wskazanych w Programie, określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna:
 - obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową.
2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej:
 - obszar kierowany do osób doznających przemocy domowej (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom doznającym przemocy domowej.
3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową:
 - obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc domową.
4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej:
 - obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej¹.

Zgodnie z nowelizacją przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej osoba stosująca przemoc domową, po skierowaniu przez zespół interdyscyplinarny do uczestnicza w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową ma obowiązek:

1. zgłosić się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
2. dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
3. ukończyć programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową w terminach określonych przez podmiot realizujący te programy;
4. dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego.

Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową uwzględnia specyfikację podejmowanych działań poprzez diagnozę zjawiska przemocy, sposoby realizacji programu oraz określenie adresatów programu, w tym warunki uczestnictwa. Ponadto wskazano źródła finansowania, a także monitoring i ewaluację programu.

¹Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

2. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Powiatu Nakielskiego

Przemoc domowa jest jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku. Powiat Nakielski realizując zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej podejmuje kompleksowe działania w zakresie profilaktyki przemocy oraz działania skierowane do osób stosujących przemoc. Oprócz pomocy instytucji i organizacji, ważna jest także reakcja społeczeństwa. Diagnoza zjawiska przemocy domowej występującej na terenie powiatu nakielskiego została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle nad Notecią, Sądu Rejonowego w Nakle nad Notecią i w Szubinie, Prokuratury Rejonowej w Nakle nad Notecią i w Szubinie, Policji, Ośrodków Pomocy Społecznej działających na terenie poszczególnych gmin powiatu oraz Zespołów Interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gmin powiatu.

Jak wynika z poniższych danych liczba osób dorosłych skazanych prawomocnie za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego spada rok do roku w obszarze właściwości Sądu Rejonowego w Nakle nad Notecią, a wzrasta w obszarze właściwości Sądu Rejonowego w Szubinie.

Tabela 1. Dane statystyczne Sądu Rejonowego w Nakle nad Notecią i Szubinie w zakresie przemocy w rodzinie w latach 2020 – 2022.

Lp.	Jednostka	Wyszczególnienie	2020r.		2021r.		2022r.	
			ogółem	w tym mężczyźni	ogółem	w tym mężczyźni	Ogółem	w tym mężczyźni
1.	Sąd Rejonowy w Nakle nad Notecią	Liczba dorosłych skazanych prawomocnie za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego według rodzajów przestępstw przeciwko rodzinie i opiece – art. 206 – art. 211 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks Karny (tj. Dz.U. 2022r., poz. 1138 ze zm.)	121	103	116	111	78	73
		- w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 Kk	26	22	29	28	21	17
		- uchylenie się od obowiązku alimentacyjnego – art. 209 Kk	93	91	87	83	57	56
2.	Sąd Rejonowy w Szubinie	Liczba dorosłych skazanych prawomocnie za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego według rodzajów przestępstw przeciwko rodzinie i opiece – art. 206 – art. 211 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks Karny (tj. Dz.U. 2022r., poz. 1138 ze zm.)	86	85	101	97	110	109
		- w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 Kk	18	18	23	20	22	22
		- uchylenie się od obowiązku alimentacyjnego – art. 209 Kk	68	67	78	77	88	87

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Sądu Rejonowego w Nakle nad Notecią i Szubinie.

Na podstawie danych uzyskanych z Prokuratury Rejonowej w Nakle nad Notecią można zaobserwować spadek liczby spraw dotyczących przemocy domowej wobec dorosłych i małoletnich, natomiast dane Prokuratury Rejonowej w Szubinie wskazują na spadek liczby spraw w odniesieniu do roku 2021 i wzrost w roku 2022.

Tabela 2. Dane statystyczne Prokuratury Rejonowej w Nakle nad Notecią i Szubinie w zakresie przemocy w rodzinie w latach 2020 – 2022.

Lp.	Wyszczególnienie	Prokuratura Rejonowa w Nakle nad Notecią			Prokuratura Rejonowa w Szubinie		
		2020r.	2021r.	2022r.	2020r.	2021r.	2022r.
1.	Liczba zarejestrowanych spraw dotyczących przemocy domowej w rodzinie wobec dorosłych i małoletnich	99	88	58	85	52	64
2.	Liczba stwierdzonych przestępstw w zakończonych postępowaniach przygotowawczych przeciwko rodzinie i opiece - art. 206 - art. 211 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks Karny(tj. Dz.U. 2022r., poz. 1138)	80	82	55	36	22	33
	• w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 Kk	80	29	55	21	12	24

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Prokuratury Rejonowej w Nakle nad Notecią i Szubinie.

Z analizy danych Komendy Powiatowej Policji w Nakle nad Notecią wynika, że problem przemocy domowej na terenie powiatu nakielskiego występuje częściej na wsi niż w mieście (w poprzednich latach 2017 – 2019 częściej problem przemocy występował w mieście). Z poniższych danych wynika, że głównie ofiarami przemocy są kobiety, a przeważająca liczba osób podejrzewanych o przemoc to mężczyźni (2020 – 86,88%, 2021 – 88,66%, 2022 – 89,61%).

Statystyki potwierdzają, że w większej liczbie przypadków stosowania przemocy sprawcy znajdowali się pod wpływem alkoholu, a zatem jego nadużywanie można powiązać z wyzwalaniem agresji. Należy pamiętać, że alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie. Coraz częściej przyczyną przemocy domowej jest uzależnienie nie tylko od alkoholu, ale także uzależnienie od innych substancji psychoaktywnych. Jednym z elementów, który może pokazywać skalę zjawiska przemocy jest liczba „Niebieskich Kart”.

Tabela 3. Działania podjęte przez Policję w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w latach 2020 – 2022.

Lp.	Wyszczególnienie	2020r.	2021r.	2022r.
1.	Liczba interwencji domowych ogółem	1766	1354	849
2.	Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”	277	192	151
	• w tym wszczynających procedurę	192	142	122
	• w tym dotyczących kolejnych przypadków w trakcie procedury	85	50	29
3.	Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” według miejsca zamieszkania rodziny	277	192	151
	• miasto	139	81	66
	• wieś	138	111	85
4.	Ogólna liczba ofiar przemocy	326	228	185
	• w tym kobiet	233	165	130
	• w tym mężczyzn	52	28	17
	• w tym małoletnich	41	35	38
5.	Ogólna liczba osób podejrzewanych o przemoc	282	194	154
	• w tym kobiet	37	21	15
	• w tym mężczyzn	245	172	138
	• w tym nieletnich	0	1	1
6.	Ogólna liczba podejrzewanych sprawców będących pod wpływem alkoholu	222	136	111
	• w tym kobiet	26	11	4
	• w tym mężczyzn	196	125	106
	• w tym nieletnich	0	0	1
7.	Liczba dzieci umieszczonych w nie zagrażającym im miejscu (np. rodzina zastępcza, dalsza rodzina, placówka opiekuńcza)	5	0	6
8.	Ogólna liczba zatrzymanych osób podejrzewanych o przemoc	153	119	96
	• w tym kobiet	8	9	5
	• w tym mężczyzn	145	110	91
	• w tym nieletnich	0	0	0
9.	Liczba postępowań przygotowawczych z art. 207 Kk			
	• wszczętych	109	80	70

• stwierdzonych	41	48	35
• zakończonych	95	93	69

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Nakle nad Notecią.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej jednym z zadań własnych gmin jest tworzenie Zespołów Interdyscyplinarnych, które działają na rzecz kompleksowego rozwiązywania problemu przemocy domowej. Zespoły Interdyscyplinarne zajmują się zbieraniem informacji na temat skali zjawiska przemocy domowej, a także całościowym diagnozowaniem sytuacji w tym aspekcie. Na terenie powiatu nakielskiego działa pięć zespołów interdyscyplinarnych przy gminnych ośrodkach pomocy społecznej, tj. w Kcyni, Mroczy, Nakle nad Notecią, Sadkach i Szubinie. Zespół Interdyscyplinarny jest tu rozumiany jako grupa specjalistów współpracujących ze sobą w sposób skoordynowany w celu skutecznego reagowania na informacje o przemocy domowej. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy przede wszystkim tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową².

Powoływanie, skład i zadania zespołów interdyscyplinarnych ds. przemocy domowej określa ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

²Art. 9b ust. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2021r. poz. 1249 ze zm.).

Tabela 4. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (zespoły interdyscyplinarne, grupy robocze).

Rodzaj działania	Wskaźnik		Gmina Kcynia		Gmina Mrocza		Gmina Nakło nad Notecią		Gmina Sadki		Gmina Szubin		
			2021r.	2022r.	2021r.	2022r.	2021r.	2022r.	2021r.	2022r.	2021r.	2022r.	
Utworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych	Liczba utworzonych zespołów interdyscyplinarnych		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	Liczba posiedzeń zespołów		4	4	4	3	4	4	3	4	4	4	4
	Liczba osób objętych pomocą zespołów interdyscyplinarnych	Ogółem		76	72	47	50	200	159	48	62	0	0
		w tym kobiety	Ogółem	32	28	20	23	76	69	22	18	0	0
			w tym niepełnosprawne	2	2	2	3	1	3	3	2	0	0
			w tym starsze	0	0	3	4	11	4	3	0	0	0
		w tym mężczyźni	Ogółem	32	30	19	22	93	68	20	24	0	0
			w tym niepełnosprawni	2	0	0	0	1	0	1	2	0	0
			w tym starsi	0	0	1	1	2	0	3	0	0	0
		w tym dzieci	Ogółem	12	14	4	5	31	22	27	20	0	0
			w tym niepełnosprawne	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
	Liczba rodzin objętych pomocą zespołów interdyscyplinarnych		47	36	20	27	92	70	18	16	0	0	
	Liczba utworzonych grup roboczych		33	30	20	22	74	58	18	17	43	31	
	Liczba posiedzeń grup		110	106	35	37	212	192	21	19	115	88	
	Liczba osób objętych pomocą grup roboczych	Ogółem		76	72	47	50	200	159	48	62	143	131
		w tym kobiety	Ogółem	32	28	20	23	76	69	22	18	57	61
			w tym niepełnosprawne	2	2	2	3	1	3	3	2	4	4
w tym starsze			9	3	3	4	11	4	3	0	5	4	
w tym mężczyźni		Ogółem	32	30	19	22	93	68	20	24	31	29	
		w tym niepełnosprawni	2	0	0	0	1	0	1	2	3	2	
		w tym starsi	6	2	1	1	2	0	3	0	7	5	
w tym dzieci	Ogółem	12	14	4	5	31	22	27	20	55	41		
	w tym niepełnosprawne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3		
Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych		33	30	20	27	92	70	18	16	43	31		

Źródło: dane ośrodków pomocy społecznej z Kcyni, Mroczy, Nakła nad Notecią, Sadek i Szubina.

W celu uzyskania pomocy w sytuacji kryzysowej na terenie Powiatu Nakielskiego funkcjonuje Punkt Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle nad Notecią, w którym świadczona jest pomoc psychologa, radcy prawnego oraz terapeuty. Punkt jest jednostką realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej należące do zadań własnych powiatu. Pomoc udzielana jest wszystkim osobom bez względu na dochód. **Psycholog** w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej udziela wsparcia psychologicznego w momencie kryzysu i wystąpienia nagłych problemów i okoliczności, z którymi klient nie potrafi sam sobie poradzić. **Radca prawny** w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej udziela porad w zakresie prawa spadkowego, rodzinnego, prawa pracy i innych. **Terapeuta** prowadzi terapię indywidualną lub rodzinną po wcześniejszym umówieniu, której celem jest rozwiązanie problemów i konfliktów w rodzinie oraz odbudowa więzi między jej członkami. Cykl spotkań polega na odnalezieniu źródła kryzysu oraz sposobów na jego pokonanie.

Tabela 5. Informacja o ilości udzielonych porad w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Nakle nad Notecią w latach 2020 – 2022.

Rok	Porady udzielone przez psychologa	Porady udzielone przez radcę prawnego	Terapia rodzinna
2020	245	264	1095
2021	100	142	786
2022	151	140	1067

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle nad Notecią jest również realizatorem programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową. Działania podejmowane w ramach wskazanego programu ukierunkowane są na pracę z osobami stosującymi przemoc. Ponadto wpisują się w oferowaną pomoc ofiarom, które oczekują zmiany zachowania sprawcy przemocy. Sprawca rzadko przyjmuje do wiadomości istotę i konsekwencje swoich czynów. Uczestnicy programu to osoby nieradzące sobie z kontrolowaniem i opanowaniem własnych negatywnych emocji, wskazane przez jednostki pomocy społecznej w związku z posiadaniem niebieskiej karty lub orzeczenia sądowego obligującego do uczestnictwa w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych.

Tabela 6. Zestawienie danych dotyczących Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w latach 2020 – 2022.

Rok, w którym realizowany był Program	Liczba osób, które zgłosiły się do uczestnictwa w Programie	Liczba osób, które uczestniczyły w Programie	Liczba osób, które ukończyły Program
2020r.	12	5	3
2021r.	12	5	4
2022r.	12	5	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie Nakle nad Notecią.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle nad Notecią zakłada kontynuację programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową w następnych latach przy ścisłej współpracy instytucji zajmujących się problemem przemocy domowej, w tym Sądu Rejonowego w Nakle nad Notecią i Szubinie, Prokuratury Rejonowej w Nakle nad Notecią i Szubinie, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Nakle nad Notecią i Szubinie, Zespołów Interdyscyplinarnych do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Kcyni, Mroczy, Nakle nad Notecią, Sadkach i Szubinie oraz Ośrodków Pomocy Społecznej z gmin powiatu nakielskiego.

Ideą systemu przeciwdziałania przemocy domowej jest kompleksowa i skoordynowana działalność ukierunkowana na zdiagnozowanie przyczyn i zniwelowanie skutków występowania przemocy.

3. Adresaci programu – nabór i selekcja

Adresatami programu są sprawcy przemocy domowej, którzy uznają fakt, że stosują przemoc domową.

1. Uczestnikami programu mogą być:

- osoby samodzielnie zgłaszające się;
- osoby skierowane przez sąd, skazane za przestępstwo przeciwko rodzinie ze stwierdzeniem sprawstwa przemocy, korzystające z warunkowego zawieszenia wykonywania kary pozbawienia wolności;
- osoby skierowane przez organy ścigania, które są objęte procedurą „Niebieskiej Karty”;
- osoby skierowane przez zespoły interdyscyplinarne do spraw przemocy domowej oraz grupy diagnostyczno-pomocowej.

2. Uczestnictwa w programie odmawia się:

- osobom z poważnymi zaburzeniami emocjonalnymi, w szczególności z zaburzeniami osobowości pogranicznej;
- chorym psychicznie;
- osobom uzależnionym od alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, osoby te kieruje się w pierwszej kolejności na terapię uzależnienia (z wyjątkiem osób, które przeszły lub są w trakcie podstawowego cyklu terapii uzależnień).

Odmowa uczestnictwa w programie następuje również w czasie wstępnego rozpoznania diagnostycznego prowadzonego w trakcie pracy indywidualnej przez specjalistów posiadających uprawnienia do pracy ze sprawcami przemocy domowej, która jest pierwszym etapem realizacji programu. Wstępne rozpoznanie diagnostyczne obejmuje w szczególności:

- okoliczności skierowania do programu,
- określenie, czy uczestnik programu aktualnie stosuje przemoc,

- najgroźniejsze oraz typowe formy i okoliczności przemocowych zachowań,
- aktualną sytuację rodzinną i zawodową,
- cechy osobiste istotne dla pracy korekcyjnej.

Po przeprowadzeniu wstępnej diagnozy następuje nabór uczestników do programu i ustalenie reguł uczestnictwa w programie przez podpisanie indywidualnego kontraktu. Kontrakt zawiera w szczególności:

- formalne wymogi systematycznej obecności na zajęciach,
- zobowiązanie do powstrzymywania się od przemocowych zachowań w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi,
- obowiązek zachowania bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego.

4. Realizatorzy programu

Realizatorem programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle nad Notecią przy współpracy zatrudnionych specjalistów posiadających uprawnienia do pracy ze sprawcami przemocy domowej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023r. w sprawie w programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową. Założenia programowe w skutecznym osiągnięciu zaplanowanych celów przewidują współpracę z organami, instytucjami, organizacjami i osobami fizycznymi, w tym: ośrodkami pomocy społecznej, zespołami interdyscyplinarnymi do spraw przeciwdziałania przemocy domowej, sądami rejonowymi, zespołami kuratorskiej służby sądowej, prokuraturami rejonowymi, policją oraz rodzinami uczestników programu.

5. Sposób realizacji programu

Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową na terenie Powiatu Nakielskiego prowadzony będzie w formie spotkań indywidualnych oraz grupowych. Program obejmować będzie łącznie nie mniej niż 60 godzin, a przerwa między kolejnymi zajęciami nie powinna przekroczyć jednego tygodnia. Program prowadzony będzie przez dwie osoby, tj. kobietę i mężczyznę celem zobrazowania uczestnikom programu modelu komunikacji partnerskiej, a także łatwiejszego dotarcia do poszczególnych uczestników.

Podczas spotkań indywidualnych uczestnik programu zostaje zapoznany z celami i przebiegiem programu, natomiast prowadzący zapoznają się z sytuacją rodzinną, zawodową oraz specyfiką przemocy aktualnie stosowaną u danej osoby. Za osobę, która przystąpiła do programu korekcyjno-edukacyjnego przyjmuje się osobę, która uznała fakt stosowania przez siebie przemocy i podpise kontrakt, w którym zaakceptuje reguły uczestnictwa w programie, tj. warunki jakie należy spełnić, by

program ukończyć oraz okoliczności powodujące wykluczenie z programu, zobowiąże się do niestosowania przemocy domowej i poszanowania zasad współżycia społecznego oraz rozpocznie udział w spotkaniach grupowych oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, lecz z jakichkolwiek przyczyn przerwie uczestnictwo w programie.

Spotkania grupowe obejmować powinny praktyczne ćwiczenia dostarczające korekcyjnych doświadczeń osobistych zmieniających zachowania i postawy związane z przemocą oraz rozwijające umiejętności samokontroli i konstruktywnego współżycia. Spotkania grupowe będą prowadzone w formie wykładów, scenek sytuacyjnych, zajęć warsztatowych, projekcji filmowych, burzy mózgów, kwestionariuszy. Metody pracy zostaną dostosowane do potrzeb osób uczestniczących w zajęciach. Prowadzący program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową odpowiadają za poprawne gromadzenie dokumentacji związanej z uczestnictwem w programie takiej jak: kwestionariusz wywiadu, oświadczenie o przetwarzaniu danych osobowych do celów realizacji programu, listy obecności, które powinny zawierać datę spotkania, czas trwania spotkania, temat spotkania, liczbę godzin, czytelne podpisy uczestników programu oraz prowadzących, a także dokumentację zajęć.

Za osobę, która ukończyła program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową uznaje się osobę, która brała udział w 75% sesji zaplanowanych na jednego uczestnika (indywidualnych i grupowych). Uczestnicy, którzy ukończyli program otrzymują zaświadczenie informujące o ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową. Natomiast osoby, które uczestniczyły w programie ale go nie ukończyły z uwagi na niespełnienie minimalnego udziału w cyklu spotkań indywidualnych i grupowych mogą otrzymać jedynie zaświadczenie o uczestnictwie w programie.

6. Źródła finansowania programu

Opracowanie i realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową należy do zadań administracji rządowej, zleconych powiatowi. Środki na realizację i obsługę tego zadania zapewnia budżet państwa. Planowanie wydatków następuje na poziomie powiatu rokrocznie, a realizacja programu uzależniona jest od wysokości środków przekazywanych samorządowi powiatowemu z budżetu państwa na ten cel. Realizacja programu następuje od dnia otrzymania dotacji.

7. Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość

Zasadność i efektywność „Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024-2030” objęte są działaniami monitorującymi realizację programu przez Powiatowe

Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle nad Notecią jako jednostkę realizującą w imieniu Powiatu Nakielskiego ww. Program przez cały okres jego trwania oraz poprzez jego ewaluację.

Monitorowanie programu ma dostarczyć odpowiedzi na pytania:

- czy podejmowane działania prowadzą do osiągnięcia celu głównego jakim jest zaprzestanie stosowania przemocy domowej,
- czy program wymaga przeformułowania działań,
- czy adresaci programu zachowują się zgodnie z oczekiwaniami,
- czy zaplanowane działania w końcowym efekcie są użyteczne dla odbiorców?

Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy domowej kończy się badaniem ewaluacyjnym uczestników programu dotyczącym przebiegu i efektów jego realizacji (narzędzia – kwestionariusz ankiety oraz ocena udziału uczestnika w programie).

Działania ewaluacyjne związane z przemocą prowadzone będą we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej, właściwymi dla miejsca zamieszkania lub pobytu sprawcy – uczestnika programu. Uczestnicy programu powinni być monitorowani pod względem zachowań związanych z przemocą zarówno w trakcie trwania programu jak i przez okres do 3 lat po jego ukończeniu.

Dane sprawozdawcze przekazywane przez realizatora programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową, tj. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle nad Notecią, powinno zawsze odnosić się do osób będących uczestnikami programu oraz osób, które ukończyły program, przyjmując za ukończenie warunki wskazane w programie.

Wykaz tabel:

Tabela 1. Dane statystyczne Sądu Rejonowego w Nakle nad Notecią i Szubinie w zakresie przemocy w rodzinie w latach 2020 – 2022	6
Tabela 2. Dane statystyczne Prokuratury Rejonowej w Nakle nad Notecią i Szubinie w zakresie przemocy w rodzinie w latach 2020 – 2022	7
Tabela 3. Działania podjęte przez Policję w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w latach 2020 – 2022	8
Tabela 4. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (zespoły interdyscyplinarne, grupy robocze)	10
Tabela 5. Informacja o ilości udzielonych porad w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Nakle nad Notecią w latach 2020 – 2022	11
Tabela 6. Zestawienie danych dotyczących Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w latach 2020 – 2022	11

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy opracowanie i realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową.

„Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024-2030” ma na celu powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy. Ponadto jest on ukierunkowany na rozpoznanie i zmianę zachowań oraz postaw osób stosujących przemoc domową.

Przyjęcie programu niezbędne jest z uwagi na dokonaną nowelizację ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, wprowadzającą pojęcie „przemocy domowej” w miejsce „przemocy w rodzinie”, stąd konieczność aktualizacji i dostosowania terminologii stosowanej w programie. Program zawiera aktualne dane będące w dyspozycji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle nad Notecią, Sądu Rejonowego w Nakle nad Notecią i w Szubinie, Prokuratury Rejonowej w Nakle nad Notecią i w Szubinie, Policji, Ośrodków Pomocy Społecznej w Kcyni, Mroczy, Nakle nad Notecią, Sadkach i Szubinie oraz zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej działających na terenie poszczególnych gmin powiatu.